

Borås Mjölcentral

Borås Mjölcentral flyttade till kvarteret år 1935. Anläggningen producerade främst mjölk och ost men troligtvis även andra mjölkprodukter. "Mjölcentralen" utökades kraftigt och den fick då i stort den byggnadsvolym som finns idag. Mejeriföretaget Arla lade ner mejeriverksamheten i Borås 1987. Byggnaderna har idag, efter en genomgripande ombyggnad 1988, byggnaden fungerar som ett företagshotell i dag och går under namnet "Katrinedals Företagscenter".

Den ursprungliga byggnaden uppfördes år 1935 efter ritningar av arkitekt K A Boman. Byggnaden har två våningar samt fönsterförsedd källare och den avslutas med ett sadeltak. Byggnaden utnyttjades på följande sätt: I källaren fanns ett "ostrum" samt ägglager, omklädningsrum och ångpannerum. Bottenvåningen innehöll diverse mejerimaskiner, kylrum samt distribution och laboratorium. I det nordvästra hörnet fanns en liten mjölkbutik med ingång från gaveln. Den andra våningen användes som kontor och lunchrum. En stor del av denna våning inrymde små bostadsrum för anställda vid mejeriet. Dessa bostäder nåddes via en mindre trappa med ingång i den västra gaveln. Efter utbyggnaden år 1952 utnyttjades bottenvåningen i huvudsak för mjölk tappning på glasflaskor. Övriga våningsplan förändrades relativt lite. Vid ombyggnaden 1988 förändrades interiören totalt och inga spår syns idag av den tidigare verksamheten vilket ur byggnadshistorisk synvinkel är beklagligt. Bottenvåningen innehåller idag kontorsutrymmen medan andra våningen inrymmer en lunchrestaurang. Även exteriört gjordes ingrepp vid ombyggnaden 1988 när nya butiksfönster togs upp i fasaden mot norr (Åsboholmsgatan) som tidigare hade mycket karaktäristiska fönsterpartier. Samtliga övriga fönster byttes ut och nya ljusst grönfärgade fönster sattes in. Byggnaden är stilmässigt svårplacerad och den har som en följd av

förändringarna förlorat delar av sin ursprungliga karaktär. Ursprungliga gula tegelfasader är dock bevarade.

Byggnaden byggdes till tillkom år 1952 då anläggningen utökades mycket kraftigt efter ritningar av arkitektkontoret H. Blombergsson i Stockholm. Beställare var Svenska Mejeriers Riksförening. De nya byggnaderna uppfördes med fasader i gult tegel. Formspråket präglas av enkelhet och det är tydligt förankrat i den funktionalistiska byggnadstraditionen. Denna "uppmjukade" funktionalism var vanligt förekommande i Borås under 1950-talet.

Byggnaden har två källarvåningar som ursprungligen innehöll ostlager (för 9200 ostar). Den övre källaren fungerade som glasförråd, glasdisk samt som ostlager (7900 ostar) Bottenvåningen utgjordes i den sydvästra delen av en stor distributionshall där lastning av distributionsbilarna skedde. Bilarna angjorde hallen via en påfartsramp som fanns mellan byggnaderna.

Distributionshallen avslutas med ett bågformat tak med ett antal taklanterniner och kan på så sätt tydligt avläsas i anläggningen. I övriga delar av byggnaden fanns bland annat mjölkbehandling och kylager. Mittenbyggnaden fungerade ursprungligen som fordonsverkstad. Två stora inkörsportar fanns mot öster (Katrinedalsgatan). Byggnad Id fungerade som mottagningshall. Här levererades mjölken till anläggningen. Byggnaderna ner mot Katrinedalsgatan har en gemensam källarvåning som ursprungligen fungerade som ostlager.

Foto Glenn Murberg 20190409

Samtliga byggnader inom anläggningen förändrades 1988 då anläggningen byggdes om till företagshotell. K-konsult Arkitekter stod för ritningarna och beställare var Bygg-Fast AB. Ombyggnaden innebar kraftiga förändringar främst interiört men även exteriört. En högre del på byggnaden höjdes något och fick ett nytt tälttak med ljusgrön plåttäckning. "Tornet"

fick ett postmodernistiskt influerat uttryck med bland annat överdimensionerade lunettfönster. I den ursprungliga byggnaden togs stora butiksfönster upp i den exponerade norra fasaden vilket förändrade byggnaden. Även delar av byggnaden fick butiksfönster som placerades där inkörsportar tidigare fanns. Nya fönster i en ljusgrön nyans sattes in i hela anläggningen. Trots förändringar har byggnaderna kvar delar av sin ursprungliga karaktär och olika funktioner inom anläggningen kan fortfarande (med viss förförståelse) avläsas i bebyggelsen.

Vid framtida förändringar är det mycket viktigt att bevara strukturer som är centrala för förståelsen av hur anläggningen ursprungligen fungerade. Främst är det de fristående byggnaderna samt uppfartsrampen mellan dessa byggnader och den fd. distributionshallen som kan berätta om olika funktioner inom anläggningen. Vid framtida fönster- och dörr byten och skall en färgsättning väljas som bättre stämmer överens med de ideal som gällde när respektive byggnader uppfördes.